

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
musiqqa fani o'qutuvchisi

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yiliga 5-sinflar uchun
I chorak

DARS
ISHLANMALAR

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan musiqa fanidan 5- sinf musiqa fanidan I chorak taqvimiy mavzu rejasi

№	Mavzu nomi	Soat	Sana	Izoh
I chorak				
1.	Orkestrdagi cholg‘ularning tovushi	1		
2.	O‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri va uning cholg‘u guruhlari	1		
3.	Musiqada kalitlar	1		
4.	Musiqada kuz	1		
5.	Dunyo xalqlarining musiqa cholg‘ulari	1		
6.	Dunyo xalqlarining musiqa cholg‘ulari	1		
7.	To‘xtasin Jalilov	1		
8.	BSB – 1 (25 ball) (Ijodiy va yozma ishi)	1		
9.	Mutal Burhonov	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Orkestrdagi cholg'ularning tovushi

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: o'quvchilarga mavzular orqali orkestrlar tarkibiga kiruvchi o'zbek va qardosh xalqlar cholg'ulari, bastakor, kompozitorlar hayoti va ijodi, ular tomonidan yaratilgan kuy-qo'shiqlar, o'zbek xalq mumtoz kuylari, xonandalar ijodi, o'zbek raqs maktablari, jahon musiqa madaniyati durdonalari haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: milliy g'urur, vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ijodiy mahorat, nafosat va badiiy didini o'stirish.

Rivojlantiruvchi: darslarda beriladigan qo'shiqlarni QR-kod orqali namunani tomosha qilib, tinglagan holda kuylay olishga o'rgatish

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

jamo bilan munosabatlarda jamoa fikrini qo'llab-quvvatlash, o'zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qib-o'rganish uchun fan to'garagiga qatnashish.

Vazifalar:- musiqa madaniyati o'quv fani bo'yicha egallagan bilim, ko'nikma va malakalarni amaliyotda qo'llash orqali ularda kuzatuvchanlikni, musiqiy xotirani, obrazli tasavvur qilishni, ijodkorlikni, tashabbuskorlikni, badiiy va musiqiy didni rivojlantirish va fikr doirasini kengaytirish;

Uslub: "Aql charhi" o'yini, "Topqirlik" mashqlari, hikoya, suhbat, savol-javob, "Klaster",

Shakl: suhbat-munozara, guruhlarda va jamoada ishlash.

Vosita: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar, notalar yoki audio yozuvlari, fortepiano cholg'u asbobi, rag'batlantiruvchi kartochkalar.

Usul: tayyor yozma materiallar.

Nazorat: og'zaki nazorat, savol-javoblar, kuzatish, o'z-o'zini nazorat qilish.

Kutiladigan natijalar: mavzuni berilgan vaqt ichida barcha o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilishiga erishish. O'quvchilar faolligini oshirish. O'quvchilarda darsga nisbatan qiziqish o'yg'otish. Dars jarayonida ko'proq o'quvchini baholashga erishish. Savol-javoblarga qatnashib, mustaqil fikrlashga o'rgatish. O'quvchi musiqa haqida bilimlar egallaydi, yakka holda va guruh bo'lib ishlashni o'rganadi, nutqi rivojlanadi va eslab qolish qobiliyati kuchayadi. O'z-o'zini nazorat qilishni o'rganadi. Qisqa vaqt ichida ko'p ma'lumotlarga ega bo'ladi va baholay oladi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Orkestr - dirijor rahbarligida turli cholg'ularda musiqa ijro etuvchi katta guruh. Cholg'u guruhlarining sahnada joylashishi ularning tembriga, registriga va tovush kuchiga bog'liq. Dirijor imo-ishoralari va qo'l harakatlari orqali butun orkestrning ijrosini tashkillashtiradi, orkestrning go'zal, uyg'un ovoziga erishadi va ijro etilayotgan asar maqsadini tinglovchilarga yetkazadi. Simfonik orkestrdagi cholg'ular 4 guruhga bo'linadi - yog'och damli, mis damli, zarbli va torli-kamonli cholg'ular. Yog'och damli cholg'ularga fleyta, goboy, klarnet, fagot kiradi. Bu cholg'ular past va o'rta registrlarda yumshoq, yuqori registrda esa yorqin tembrga ega. Mis damli cholg'ularga valturna, truba, trombon va tuba kiradi. Ushbu cholg'ular barcha registrlarda juda jarangdordir. Ular kuchli ovozga ega. Zarbli cholg'ularga litavra, tarelkalar, ksilofon, royal, uchburchak, baraban, gong kiradi. Uchburchakdan tashqari, ularning barchasi juda yorqin, to'liq ovozga ega va faqat zarur bo'lgan holatda musiqa asarlarida qo'llaniladi. Torli-kamonli cholg'ularga skripka, alt, violonchel, kontrabas kiradi. Bu cholg'ularning barchasi sokin, mayin ovozga ega bo'lib, inson ovoziga yaqin. Ular orkestrdagi eng katta guruhni ifodalaydi.

IV. O'tilgan mavzuni takrorlash mustahkamlash:

1. Qanday musiqa cholg'ularining tembrini eshitdingiz?

Ularni birma-bir ayting.

2. Sizningcha, madhiyaga qanday musiqa cholg'ularining ovozi tantanavorlik baxsh etgan?

V. Darsni yakunlash: o'quvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish:

1. Madhiyaning cholg'u yo'nalishini qanday orkestr ijro etyapti?

2. Madhiyaning vokal qismini kim ijro etgan?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: O‘zbek xalq cholg‘ulari orkestri va uning cholg‘u guruhlari

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quvchilarga mavzular orqali orkestrlar tarkibiga kiruvchi o‘zbek va qardosh xalqlar cholg‘ulari, bastakor, kompozitorlar hayoti va ijodi, ular tomonidan yaratilgan kuy-qo‘shiqlar, o‘zbek xalq mumtoz kuylari, xonandalar ijodi, o‘zbek raqs maktablari, jahon musiqa madaniyati durdonalari haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: milliy g‘urur, vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ijodiy mahorat, nafosat va badiiy didini o‘stirish.

Rivojlantiruvchi: darslarda beriladigan qo‘shiqlarni QR-kod orqali namunani tomosha qilib, tinglagan holda kuylay olishga o‘rgatish

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio-video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta orqali xabar jo‘natish) foydalana olish;

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

o‘z oilasi, mahallasi, Vatan oldidagi burchini bilish.

Vazifalar:- musiqa madaniyati o‘quv fani bo‘yicha egallagan bilim, ko‘nikma va malakalarni amaliyotda qo‘llash orqali ularda kuzatuvchanlikni, musiqiy xotirani, obrazli tasavvur qilishni, ijodkorlikni, tashabbuskorlikni, badiiy va musiqiy didni rivojlantirish va fikr doirasini kengaytirish;

Uslub: “Aql charhi” o‘yini, “Topqirlik” mashqlari, hikoya, suhbat, savol-javob, “Klaster”,

Shakl: suhbat-munozara, guruhlarda va jamoada ishlash.

Vosita: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar, notalar yoki audio yozuvlari, fortepiano cholg‘u asbobi, rag‘batlantiruvchi kartochkalar.

Usul: tayyor yozma materiallar.

Nazorat: og‘zaki nazorat, savol-javoblar, kuzatish, o‘z-o‘zini nazorat qilish.

Kutiladigan natijalar: mavzuni berilgan vaqt ichida barcha o‘quvchilar tomonidan o‘zlashtirilishiga erishish. O‘quvchilar faolligini oshirish. O‘quvchilarda darsga nisbatan qiziqish o‘yg‘otish. Dars jarayonida ko‘proq o‘quvchini baholashga erishish. Savol-javoblarga qatnashib, mustaqil fikrlashga o‘rgatish. O‘quvchi musiqa haqida bilimlar egallaydi, yakka holda va guruh bo‘lib ishlashni o‘rganadi, nutqi rivojlanadi va eslab qolish qobiliyati kuchayadi. O‘z-o‘zini nazorat qilishni o‘rganadi. Qisqa vaqt ichida ko‘p ma’lumotlarga ega bo‘ladi va baholay oladi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Xalq cholgʻulari orkestri - koʻp ovozli musiqa asarlarini ijro etish uchun moslashtirib qayta ishlangan milliy sozlardan iborat. Birinchi xalq cholgʻulari orkestri 1936-yilda tuzilgan. Oʻzbekistonda orkestrlarning barcha turlari mavjud. Sozlarning turlari va tuzilishiga koʻra orkestrlar quyidagilarga boʻlinadi: simfonik orkestr, oʻzbek xalq cholgʻulari orkestri, damli cholgʻular orkestri, torii cholgʻular orkestri, estrada orkestri, jaz orkestri, kamer (kichik) orkestr va boshqalar. Oʻzbek xalq cholgʻulari orkestri 5 ta guruhdan iborat. Orkestrdagi ovoz registri nisbatan baland va yorqin boʻlgan cholgʻular ijro jarayonida yetakchi va asosiy partiyalarni ijro etadi. Misol uchun nay, gʻijjak, chang va rubob prima. Ovoz registri oʻrta va tovushi oʻrtacha yorqin boʻlgan cholgʻular esa koʻp hollarda akkompagnement (joʻr boʻlish) vazifasini bajaradi (qashqar rubobi, afgʻon rubobi, dutor). Orkestrdagi ovoz registri past boʻlgan cholgʻular esa asarning eng kerakli va uni yanada boyituvchi bas ovozlarni ijro etadi (dutor bas, dutor kontrabas, gʻijjak bas, gʻijjak kontrabas).

Yetakchi va asosiy cholgʻular

Chang

Nay

Oʻrtacha yorqin boʻlgan cholgʻular

Qashqar rubobi

Afgʻon rubobi

Dutor

IV. Oʻtilgan mavzuni takrorlash mustahkamlash:

1. Oʻzbek xalq cholgʻulari orkestrida nechta guruh bor?
2. Qaysi cholgʻular guruhi eng koʻp va nima uchun?

V. **Darsni yakunlash:** oʻquvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, ragʻbatlantirish.

VI. **Uyga vazifani eʼlon qilish:** Agar siz sozanda boʻlsangiz, qaysi cholgʻudan foydalanib kuy ijro etgan boʻladingiz?

OʻIBDOʻ: _____
(imzo) (sana)

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o‘zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

5-sinf musiqa fanidan I chorak konspektini to‘loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

***Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.***

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**